

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

February 2022 | NL

Speciale editie EESC Info - Prijs voor het maatschappelijk middenveld 2021

[Hoe kijkt de burger ertegenaan? – Seizoen 3, aflevering 16: Gaan voor groen](#)

Een rechtvaardige en groene transitie kan alleen met medewerking van het maatschappelijk middenveld. Mensen en organisaties in de hele EU zetten zich in om innovatieve en mensgerichte initiatieven te ontwikkelen om de klimaatverandering tegen te gaan. In 2021 heeft het EESC besloten om zijn prijs voor het maatschappelijk middenveld uit te reiken aan vijf organisaties die een grote bijdrage leveren aan het aanpakken van de uitdagingen van de klimaatverandering. In deze aflevering van “Hoe kijkt de burger ertegenaan?” nodigen we de winnaars uit om hun verhaal te doen.

Cillian Lohan, vicevoorzitter van het EESC voor communicatie, legt uit waarom het belangrijk is om de klimaatmaatregelen van talloze individuen en gemeenschappen in de praktijk niet uit het oog te verliezen. **Guy de Koninck**, die met Grootouders voor het klimaat (BE) de eerste plaats behaalde, vertelt over hun project “Onze spaarcenten voor hun toekomst” en hun inspanningen om de solidariteit tussen generaties te bevorderen. **Monica Guiteras** bemachtigde met het project Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres de tweede plaats en vertelt hoe met het project wordt getracht energiearmoede tegen te gaan door “energie-armen” een stem te geven. De Roemeense **Costin Dragne** spreekt met ons over het “educlick”-project van de ngo Workshop Without Borders, dat de circulaire economie bevordert en sociale onrechtvaardigheid aanpakt. **Zala Velkavrh** van studio Prostoroz, een vereniging die zich bezighoudt met stadsplanning en strijdt tegen de problematische temperatuurstijging in Ljubljana, Slovenië, spreekt met ons

over het creatieve project waarmee zij de prijs hebben binnengehaald. Tot slot spreekt **Madis Vasser**, van de coalitie van groene ngo's in Estland, over het bijeenbrengen van verschillende belangengroepen om na te gaan hoe de overgang van schalieolie naar groenere energie in het land kan worden gemaakt, zonder iemand aan zijn lot over te laten. (tk)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

HOOFDARTIKEL

Woord vooraf

WEES ONDERDEEL VAN DE OPLOSSING, NIET VAN HET PROBLEEM!

Beste lezers,

De laatste editie van de EESC-prijs voor het maatschappelijk middenveld stond in het teken van een thema dat mij zeer na aan het hart ligt: klimaatactie.

Je zou denken dat de urgentie van de klimaatcrisis nu wel tot iedereen is doorgedrongen en zo'n algemeen aanvaard feit is geworden dat de hele wereld zich heeft aangesloten bij de inspanningen om haar eigen vernietiging te voorkomen. Maar hoewel er al veel inspanningen in die richting zijn geleverd, doen we nog steeds niet genoeg.

Daarom is het belangrijk te blijven herhalen dat de klimaatverandering weldra een point of no return zal bereiken en het voortbestaan van de wereld zoals wij die kennen, in gevaar kan brengen.

En daarom kunnen we nooit genoeg benadrukken hoe belangrijk het is al onze krachten te bundelen om iets aan de klimaatverandering te doen. Dit is een verantwoordelijkheid waarvan niemand is vrijgesteld.

Het EESC is van oordeel dat de Europese Green Deal — in welk verband de EU heeft beloofd in 2050 klimaatneutraal te zullen zijn — alleen kans van slagen heeft als alle betrokken partijen zich

er actief voor inzetten. Basisorganisaties en individuele personen spelen een cruciale rol bij het tot stand brengen van een verschuiving in normen en gedrag en het groener maken van lokale economieën, en zijn de drijvende kracht achter de transitie op lokaal of regionaal niveau.

Door zijn prijs voor het maatschappelijk middenveld 2021 te wijden aan klimaatactie wilde het EESC eer bewijzen aan en de schijnwerpers richten op wat niet-overheidsactoren tot dusverre voor het klimaat hebben gedaan.

De winnaars werden geselecteerd uit projecten die een rechtvaardige en groene transitie naar een koolstofarme economie ondersteunen. Ons doel was lopende projecten aan te moedigen en te inspireren tot nieuwe projecten, en ik denk dat we daarin geslaagd zijn.

We hebben een schat aan ideeën ontvangen die ons hoop geven dat we deze strijd misschien kunnen winnen. We hebben projecten uit alle hoeken van Europa gezien die op inspirerende en creatieve manieren de strijd aangaan met klimaatverandering. Het was niet gemakkelijk om de winnaars te selecteren en we vinden dat alle kandidaten erkenning verdienen. Meer informatie over al deze projecten is te vinden in de brochure die we ter gelegenheid van de editie 2021 hebben uitgebracht.

We hebben ervoor gekozen om vijf projecten te bekronen die stuk voor stuk indrukwekkend zijn, elk op hun eigen manier, en die een aantal van de meest dringende problemen aanpakken waarmee we worden geconfronteerd als we het hebben over de overgang naar een klimaatneutrale economie en maatschappij.

De vijf winnaars verrichten belangrijk werk door duurzame investeringen te stimuleren en de waardevolle rol van oudere generaties te benadrukken; ze pakken energiearmoede aan door de 'energie-armen' een stem te geven; ze zorgen ervoor dat de circulaire economie lokaal van de grond komt en bevorderen tegelijkertijd de sociale rechtvaardigheid; ze bestrijden de opwarming van steden door inventieve en interactieve apps te lanceren of laten alle actoren van de energietransitie samen rond de tafel zitten en debatteren, net zo lang tot ze een plausibele oplossing hebben gevonden.

Ik was dan ook zeer vereerd dat ik tijdens de prijsuitreiking op 9 december in Brussel de prijzen mocht overhandigen aan de vijf winnaars. In dit nummer kunt u meer lezen over de fantastische projecten van de winnaars en kunt u de personen achter de winnende projecten leren kennen dankzij de interviews die we met hen hebben gevoerd. Ook zullen we een podcast uitbrengen waarin zij vertellen over hun toekomstplannen en uiteenzetten hoe de EESC-prijs hen heeft gemotiveerd om door te gaan met hun werk.

In dit nummer staat ook een artikel over een van de winnaars van de EESC-prijs voor burgersolidariteit van 2020, die onlangs een prestigieuze klimaatprijs heeft gewonnen in het VK. We vonden het met name fijn om te horen hoe de EESC-prijs voor hen een verschil heeft gemaakt, waardoor zij hun projecten konden voortzetten en nieuwe projecten konden opzetten, waarmee zij nu al lof en waardering oogsten. Dit maakt ons niet alleen trots maar ook vastberadener dan ooit om door te gaan met onze prijs en met het in de schijnwerpers zetten van het fantastische werk dat maatschappelijke organisaties en mensen in de hele Europese Unie verrichten met allerlei projecten.

Veel leesplezier en vergeet niet dat we allemaal een steentje moeten bijdragen aan de strijd tegen de klimaatverandering, hoe klein of groot onze inspanningen of zelfs offers ook mogen zijn. We zijn allemaal een onderdeel van de oplossing, laten we ophouden een onderdeel van het probleem te zijn!

Cillian Lohan

vicevoorzitter van het EESC voor communicatie

DE PRIJS VOOR HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD 2021 IN DE MEDIA

Een selectie van de tot dusver in de media verschenen artikelen over de prijs voor het maatschappelijk middenveld 2021:

België – De wereld morgen: [Grootouders voor het Klimaat wint belangrijke Europese prijs](#)

Bulgarije – Politika: [Асоциация на пенсионери получи европейска награда за гражданско общество и опазване на климата](#)

Kroatië – Тportal.hr: [U Nagradu civilnog društva posvećenu klimi osvojila je belgijska udruga “Bake i djedovi za klimu”](#)

Italië – Apiceuropa: [Premio CESE per la società civile 2021](#)

Spanje – El Diario: [Las asambleas contra la pobreza energética en Barcelona, premiadas por la UE](#)

Roemenië – Bursa: [Țara noastră a fost premiată de Comitetul Economic și Social European pentru implicarea în acțiuni climatice](#)

NEW PUBLICATIONS

[Bekijk de projecten van de winnaars van de prijs voor het maatschappelijk middenveld 2021](#)

Bekijk hier een video over de winnende projecten.

[Naar een rechtvaardige transitie — Waar een wil is, is een weg ...](#)

Het EESC heeft een brochure uitgebracht waarin de schijnwerper wordt gericht op de vijf winnaars van zijn prijs voor het maatschappelijk middenveld 2021. Daarin vindt u overigens ook interessante weetjes over de vele andere uitstekende klimaatprojecten die werden ingediend en een schat aan achtergrondinformatie over het werk van het EESC op klimaatgebied en over de prijs zelf.

U kunt de brochure downloaden op:

<https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-01-21-440-en-n.pdf>

(1)

NIEUWS VAN HET EESC

[EESC-prijs voor het maatschappelijk middenveld 2021 inzake klimaatactie gaat naar Belgische vereniging Grootouders voor het Klimaat](#)

Op 9 december heeft het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) prijzen uitgereikt aan vijf non-profitorganisaties en verenigingen wier creatieve en inspirerende klimaatprojecten bijdragen aan een rechtvaardige en groene transitie naar een koolstofarme, klimaatbestendige economie.

Het prijzengeld van 50 000 EUR werd verdeeld over vijf winnende projecten. De Belgische vereniging Grootouders voor het Klimaat heeft de hoofdprijs van 14 000 EUR in de wacht gesleept. De vier andere finalisten ontvingen elk 9 000 EUR.

Dit waren, in dalende volgorde: de Spaanse vereniging [Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres](#) (Ingenieurs zonder Grenzen Catalonië), de Roemeense vereniging [Ateliere Fara Frontiere](#) (Werkplaats zonder Grenzen), de Sloveense studio [Prostoroz](#), die zich bezighoudt met stadsplanning, en het netwerk van Estse ngo's [Estse Groene Beweging](#) / [Ests Natuurfonds](#) / [Ests Centrum voor Milieurecht](#).

Tijdens de prijsuitreiking, die zowel online als in Brussel plaatsvond, feliciteerde EESC-voorzitter **Christa Schweng** de vijf winnaars en alle deelnemers aan de wedstrijd: *“De ingediende projecten zijn van hoge kwaliteit en tonen creatieve oplossingen op tal van klimaatgerelateerde gebieden. Wij zijn ervan overtuigd dat dergelijke projecten zullen bijdragen tot klimaatneutraliteit en een rechtvaardige transitie. Als groot voorstander van de Europese Green Deal is het EESC er vast van overtuigd dat het noodzakelijk is burgers en bedrijven centraal te stellen in de groene transitie en ervoor te zorgen dat niemand achterblijft.”*

Cillian Lohan, vicevoorzitter van het EESC en verantwoordelijk voor communicatie, zei: *“Om de klimaatverandering aan te pakken, moeten alle geledingen van de samenleving hun steentje bijdragen. Dit vereist een omslag van raadpleging en top-downbetrokkenheid naar samen denken, samen maken en empowerment. Positieve verhalen, zoals de projecten van de winnaars van onze prijs, laten de meerwaarde van co-ontwerp en cocreatie zien, en zijn van belang om mensen en organisaties erbij te betrekken. Deze schat aan ideeën geeft ons het vertrouwen dat de strijd tegen de klimaatverandering nog niet verloren is.”*

WINNAARS VAN DE PRIJS VOOR HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD 2021

De eerste prijs gaat dit jaar naar een vereniging van grootouders uit het Vlaamse Gewest van België. De [Grootouders voor het Klimaat](#) willen een betere, duurzamere wereld achterlaten voor hun kleinkinderen. Met de campagne “Onze spaarcenten voor hun toekomst” worden zo'n 2,4 miljoen Belgische grootouders aangespoord om hun spaargeld, in totaal ongeveer 910 miljard euro, te verschuiven naar duurzamere projecten.

De campagne richt zich ook tot de financiële sector en de regering, door een duurzaam gedrag van beleggers en instellingen aan te moedigen en op te roepen tot een verschuiving naar duurzame financiering. Daarnaast zetten de Grootouders voor het Klimaat zich in voor de financiële geletterdheid van leerlingen. De vereniging wil benadrukken dat ouderen een cruciale rol kunnen spelen in de klimaatactie.

Bij het in ontvangst nemen van de prijs zei **Guy De Koninck**, woordvoerder van de Grootouders voor het Klimaat: *“Het is een eer voor ons om deze prijs te ontvangen, samen met vier andere geweldige projecten. Wij maken ons zorgen om de planeet. We hoorden de kreten van de jongeren en we sloten ons aan bij hun marsen voor de toekomst. Geld doet de wereld draaien, maar vandaag is de wereld eigenlijk de verkeerde kant aan het opdraaien. Wij moeten het tij keren, en dat is het doel van onze campagne. Met het geld dat we hebben, kunnen we een verschil maken. Dit is de boodschap die wij hebben gestuurd naar regeringen, banken en andere grootouders. Het winnen van deze prijs is een belangrijke morele en financiële opsteker voor onze campagne.”*

De tweede prijs ging naar de Spaanse [Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres \(Ingenieurs zonder grenzen Catalonië\)](#). In een tijd waarin 11 % van de Spaanse huishoudens te kampen heeft met energiearmoede zet deze Catalaanse vereniging zich in voor klimaatrechtvaardigheid op basis van mensenrechten. Zij betreft mensen die met energiearmoede worden geconfronteerd bij de huidige debatten over de klimaatcrisis, en streeft ernaar kansarmen in staat te stellen hun grondrecht op toegang tot basisvoorzieningen uit te oefenen.

De Roemeense vereniging [Ateliere Fara Frontiere \(Workshop zonder Grenzen\)](#) ging met de derde prijs naar huis. Met haar “educlick”-project pakt deze Roemeense vereniging sociale onrechtvaardigheid aan en vestigt zij de aandacht op de voordelen van de circulaire economie. De vereniging heeft mensen aan de rand van de samenleving in dienst om afgedankte elektrische en elektronische apparaten op te knappen. Deze apparaten worden vervolgens geschonken aan scholen in achterstandsgebieden en aan organisaties die zich inzetten voor kwetsbare kinderen.

De vierde prijs ging naar de Sloveense stedenbouwkundige studio [Prostoroz](#), die bewoners van de Sloveense hoofdstad Ljubljana heeft aangemoedigd om op te treden tegen de gevolgen van de klimaatverandering in hun stad — een van de snelst opwarmende steden ter wereld. In hun “Hot Spots”-project werd mensen gevraagd om de heetste locaties van de stad aan te wijzen op een digitale kaart. Dit leverde heel veel feedback op over wat er moet worden gedaan om oververhitting te voorkomen.

De vijfde prijs ging naar het netwerk van Estse ngo’s [Estse Groene Beweging](#) / [Ests Natuurfonds](#) / [Ests Centrum voor Milieurecht](#), dat zich inzet om de perceptie van hernieuwbare energie in het land, dat een van de grootste koolstofvoetafdrukken in de EU heeft, te veranderen. Het netwerk heeft een platform opgezet voor een dialoog tussen alle partijen over de energietransitie in Noordoost-Estland, waar de olieschalie-industrie zal moeten worden uitgefaseerd – een boodschap die niet erg enthousiast is ontvangen.

OVER DE PRIJS VOOR HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD 2021

Het thema van dit jaar, “Klimaatactie”, trok tientallen kandidaten uit 24 landen aan. Er werden zeer uiteenlopende projecten ingediend, waarin de nadruk werd gelegd op innovatieve benaderingen van maatschappelijke organisaties en individuen om de klimaatcrisis aan te pakken.

De prijs vestigt de aandacht op de cruciale rol die de burgers spelen bij het bereiken van klimaatneutraliteit tegen 2050, een doelstelling waarop de EU zich in het kader van de Europese Green Deal heeft vastgelegd. Het EESC hoopt dat deze prijs het maatschappelijk middenveld zal aanmoedigen om de lokale economieën groener te maken en om de normen, gedragingen en systemen die ons aan de rand van de klimaatcrisis hebben gebracht, te veranderen.

De prijs voor het maatschappelijk middenveld vormt een bekroning van “uitmuntende initiatieven vanuit het maatschappelijk middenveld”. De prijs heeft ieder jaar betrekking op een ander aspect van de werkzaamheden van het EESC. In 2019 was het thema gendergelijkheid en empowerment van vrouwen. In 2020 heeft het EESC eenmalig een solidariteitsprijs voor het maatschappelijk middenveld uitgereikt, die in het teken stond van de bestrijding van COVID-19.

Meer informatie over de EESC-prijs voor het maatschappelijk middenveld 2021 vindt u [hier](#). (II)

Wist u dit?

- “Grootouders voor het Klimaat”, de winnaar van de prijs voor het maatschappelijk middenveld 2021, kan rekenen op de steun van tal van ambassadeurs, van wie de meest bekende wel Jane Goodall is, die wereldfaam heeft verworven met haar onderzoek naar chimpansees. Jane Goodall werd in oktober 2020 gekozen tot 100e ambassadeur van Grootouders voor het Klimaat.

- Met elke computer die een tweede leven krijgt en wordt gered van de vuilnisbelt, besparen we 144 kg CO₂. Onze Roemeense winnaar, Workshop without Borders, heeft in de periode van 2008 tot 2021 bijna 25 000 computers opgeknapt en gedoneerd - reken maar uit hoeveel kilo CO₂ daarmee tot nu toe is bespaard!

- Het Hot Spots-project van onze Sloveense winnaar is gericht op de stedelijke hitte-eilanden in Ljubljana, dat volgens recente prognoses gedoemd is de snelst opwarmende stad ter wereld te worden. Zo zou het weer in Ljubljana in 2050 te vergelijken zijn met dat in Virginia Beach in de VS. Hetzelfde lot wacht heel Midden-Europa en de Balkan, waar de temperaturen naar verwachting de hoogte in zullen schieten en het klimaat gelijkenis zal vertonen met dat van de Amerikaanse staat Texas.

- De Spaanse vereniging “Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres” (Ingenieurs zonder Grenzen Catalonië) bindt de strijd aan tegen energiearmoede: zij fungeert als spreekbuis voor de 11 % Spaanse huishoudens die niet in staat zijn hun brandstof te betalen. Uit de cijfers blijkt dat meer Spanjaarden voortijdig overlijden door energiearmoede dan door auto-ongelukken. In 2019 overleden 100 000 Europeanen doordat zij hun woning niet voldoende konden verwarmen, en moesten meer dan 50 miljoen mensen zich tevreden stellen met een woning met een lekkend dak en vochtige muren en vloeren. In datzelfde jaar bleken bijna 80 miljoen mensen in de EU niet in staat hun energierekeningen (tijdig) te betalen.

- Het netwerk van Estse milieu-ngo's zet zich in voor de omslag naar hernieuwbare energiebronnen en tracht alle partijen aan tafel te krijgen zodat zij een inhoudelijke dialoog kunnen voeren. De EU-kampioen in het opwekken van hernieuwbare elektriciteit is Zweden, maar zowel Noorwegen als IJsland doen het tot dusver beter wat het aandeel hernieuwbare energie in de primaire energievoorziening betreft. In Malta daarentegen ligt het aandeel hernieuwbare energie lager dan waar ook in de EU.

Nieuws van d? vorige winnaars

Streven naar minder afval: “niets nieuws in 2022”

Eén van de winnaars van de EESC-solidariteitsprijs van vorig jaar, het Cherwell Collective uit het VK, heeft onlangs in het VK een prestigieuze klimaatprijs gewonnen voor zijn nieuwe project op het gebied van de circulaire economie. Het in Oxford gevestigde collectief zonder winstoogmerk won in 2020 onze prijs voor een initiatief waarbij zij voedsel leverden aan hulpbehoevende bewoners tijdens de COVID-19-pandemie en bewoners leerden hun eigen voedsel te telen en voedseloverschotten zo goed mogelijk te gebruiken.

Met het prijzengeld van het EESC heeft het collectief zijn steun aan kwetsbaren uitgebreid en verder gewerkt aan hun missie om de koolstofvoetafdruk van hun gemeenschap te verkleinen. Ondertussen is het collectief de belangrijkste partner van het nieuwe “Waste Innovation Station Headquarters (WISH)”-project”, in Oxfordshire (VK).

Het project is toegespitst op een circulaire economie waarin alleen iets nieuws wordt gekocht als werkelijk alle opties voor het in omloop houden van een artikel volledig zijn uitgeput. Inmiddels is het project van start gegaan en in dat kader is de campagne “Nothing new in 22” (“niets nieuws in 2022”) gelanceerd, waarbij mensen worden opgeroepen te beloven dat ze een jaar lang in één specifieke sector geen nieuwe spullen

zullen kopen. Het project is al enthousiast onthaald en vindt veel weerklank in het VK. Op 25 januari ontving het Cherwell Collective geld uit het Klimaatactiefonds van de Nationale Loterij, dat zal worden gebruikt om het WISH-project te financieren.

De oprichter van het **Cherwell Collective**, **dr. Emily Connally**, vertelde hoe de EESC-prijs een groot verschil heeft gemaakt voor het non-profitbedrijf.

*“De EESC-prijs was een inspiratiebron voor ons volgende project en zal, naast nog andere middelen, worden gebruikt voor de financiering van onze werkzaamheden. Diep vanbinnen weet ik dat ons succes niet mogelijk zou zijn geweest zonder de EESC-prijs en de deuren die deze voor ons heeft geopend. De prijs gaf ons als nieuw bedrijf legitimiteit en betekende erkenning van de innovatie waar wij voor zorgen. Dankzij de prijs beschikten wij ook over financiële middelen die wij vrij konden besteden, en daardoor konden we de gemeenschap vragen wat zij wilden. We hebben deze middelen gespaard en gebruikt om tegemoet te komen aan de wensen van onze gebruikers”, vertelde **dr. Connally**.*

Uit enquêtes bleek dat er bij gebruikers geen consensus was over de behoefte aan specifieke levensmiddelen, maar dat er eerder sprake was van een gedeelde wens om te ontvangen wat anders zou worden weggegooid.

In het licht daarvan zette het **Cherwell Collective** samen met zijn partners het WISH-project op, dat ruim 50 000 mensen bereikt en ernaar streeft om de gemeenschap naar een kleinere koolstofvoetafdruk te leiden door middel van outreach en door te tonen hoe de hoeveelheid afval kan worden teruggedrongen.

Het WISH-project omvat ook een interactief wetenschapsmuseum, waar alle tentoongestelde stukken uit afval zijn vervaardigd en waarbij de koolstofvoetafdruk van het afval wordt vermeld. In het museum worden ook demonstraties gegeven en doe-het-zelfkits aangeboden om afval te verminderen, artikelen te repareren en de consumptie/vraag naar nieuwe productielijnen te verminderen.

"We moedigen mensen aan om zich in te zetten voor een circulaire economie. We roepen op voorwerpen te repareren of te hergebruiken, eigen voorwerpen door te geven, en vooral te weerstaan aan de drang om nieuwe artikelen te kopen wanneer er zo veel tweedehandsartikelen beschikbaar zijn", zei **dr. Connally**.

Het EESC feliciteert Emily en het Cherwell Collective, is zeer trots op wat ze hebben bereikt en is vereerd en blij dat het een bijdrage heeft kunnen leveren aan dit fantastische project!

IN DE WOORDEN VAN DE WINNAARS

Een duurzame nalatenschap waarborgen

De vereniging "Grootouders voor het Klimaat" is ervan overtuigd dat 55-plussers een belangrijke rol kunnen spelen bij de strijd tegen de klimaatverandering. Met hun winnende project "Onze spaarcenten voor hun toekomst" moedigen ze ouderen ertoe aan hun geld verstandig te investeren in het belang van onze planeet en voor een betere, duurzamere toekomst voor hun kleinkinderen. De vereniging werkt nu aan andere boeiende projecten die allemaal solidariteit tussen generaties en duurzame investeringen ondersteunen.

EESC Info: Wat heeft u ertoe aangezet uw project of initiatief op te starten?

Guy De Koninck: Het besef dat we, als 55-plussers, verantwoordelijkheid dragen voor het klimaat en dat we ons collectief financieel vermogen kunnen inzetten om de transitie naar een klimaatvriendelijke economie te helpen verwezenlijken. Hoe dat vermogen, ons spaargeld, precies wordt aangewend, komen we moeilijk te weten en kunnen we als klant moeilijk sturen. Tegelijkertijd heeft de maatschappij kapitaal nodig voor structurele veranderingen om beter op duurzamere beginselen te zijn afgestemd. De twee mechanismen kunnen beter op elkaar worden afgestemd.

Hoe is uw project ontvangen? Heeft u feedback gekregen van de mensen die u heeft geholpen? (Zo ja, kunt u ons een voorbeeld geven?)

Onze campagne werd goed onthaald door de pers en door ouderenverenigingen zoals NEOS, die met ons een workshop organiseerde en over onze campagne schreef in hun ledenblad. Onze inzichten en scherpzinnige gesprekken met de financiële sector en met ministers werden zeer gewaardeerd.

Hoe gaat u deze specifieke financiering gebruiken om de gemeenschap verder vooruit te helpen? Plant u al nieuwe projecten?

We werken momenteel aan een gids voor duurzaam beleggen, een intergenerationele workshop voor het secundair onderwijs en synergieën met andere ngo's. We willen de campagne verder uitwerken via presentaties en workshops voor ouderenverenigingen en scholen en deze ruimer promoten en ondersteunen. Ook denken we aan alternatieve verspreidingsvormen, zoals een bordspel en een Franstalige versie van de campagne.

Welk advies zou u andere organisaties geven om resultaten te kunnen boeken met dergelijke activiteiten en programma's?

Stel een competent en enthousiast campagneteam samen en doe voldoende research om uw boodschap te ondersteunen. Zorg ervoor dat de expertise van uw team wordt erkend en communiceer via alle moderne kanalen om mensen aan de basis te bereiken.

Hoe optimistisch bent u over de vooruitzichten voor de EU om de doelstellingen van de Green Deal te halen?

Dit is een historische, belangrijke bijdrage aan de groene transitie. Het in de praktijk brengen van de doelstellingen is de grootste uitdaging. Wij willen als "Grootouders voor het Klimaat" hier graag aan bijdragen.

[Hitte in de stad](#)

Uit nieuwsgierigheid naar de ervaringen van de inwoners van Ljubljana met oververhitting in hun stad en uit frustratie met het gebrek aan actie door het stadsbestuur besloot de Sloveense vereniging Prostorozh, die zich op stadsprojecten toespitst, om het "Hot Spots"-project op te zetten. Voor het project werden burgers uitgenodigd om de heetste plekken in hun stad aan te duiden op een digitale kaart. De respons van de bewoners en media op het project was verrassend groot en omvatte concrete voorstellen over hoe het probleem van oververhitting in steden kan worden aangepakt. Zala Velkavrh van Prostorozh vertelt ons wat van het project een succes heeft gemaakt en welke plannen er zijn voor de toekomst.

EESC Info: Wat heeft u ertoe aangezet uw project of initiatief te starten?

Zala Velkavrh: Onze drijfveer was voor de ene helft frustratie en voor de andere helft nieuwsgierigheid. Hoewel het stadsbestuur al goed op de hoogte is van de gevolgen van klimaatverandering en stedelijke warmte-eilanden, werd er tot op heden nog maar weinig actie ondernomen. Daarnaast wilden we graag weten of en hoe de bewoners van Ljubljana tijdens de zomer oververhitting in de stad ervaren.

Hoe is uw project ontvangen? Heeft u feedback gekregen van de mensen die u heeft geholpen? (Zo ja, kunt u een voorbeeld geven?)

We ontwikkelden een zeer eenvoudige app en verwachtten een bescheiden respons. We waren dan ook verrast dat de bewoners van Ljubljana en de media belangstelling toonden en zich bij het initiatief aansloten. In minder dan drie weken tijd werden maar liefst 700 plaatsen toegevoegd waar het in de stad heel heet is.

Hoe bent u van plan deze specifieke financiering te gebruiken om de gemeenschap verder vooruit te helpen? Plant u al nieuwe projecten?

We zullen de financiering investeren in de stad Ljubljana. Een van de plaatsen waar stedelijke warmte-eilanden bijzonder problematisch zijn, is rondom het universitair ziekenhuis, het grootste medisch centrum in het land. Als gevolg van de COVID-19-pandemie is de openbare ruimte er een nieuwe rol gaan spelen. De plaatsen rond het ziekenhuis zijn een soort wachtruimte geworden, een ruimte waar werknemers hun pauzes doorbrengen, en in periodes met minder besmettingen dan op dit moment konden patiënten er hun familieleden ontmoeten. We willen samenwerken met de stad Ljubljana, vertegenwoordigers van het ziekenhuis, patiënten en gezondheidswerkers, om er ten minste enkele kleine plekjes te verbeteren en koeler te maken.

Welk advies zou u andere organisaties geven om resultaten te kunnen boeken met dit soort activiteiten en programma's?

In plaats van over de toekomst te praten, probeerden we te begrijpen hoe mensen nu al de gevolgen van de klimaatverandering ervaren. We gebruikten algemene omgangstaal en richtten ons op de dagelijkse, concrete ervaring van voetgangers, fietsers en andere gebruikers van de openbare ruimte, en de respons was zeer goed. Klimaatverandering is geen abstracte bedreiging meer.

Hoe optimistisch bent u over de vooruitzichten voor de EU om de doelstellingen van de Green Deal te halen?

Ik ben zeer pessimistisch, gezien de ontwikkelingen in het nieuwe jaar op het gebied van groene energie en het feit dat geen enkel EU-land de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs heeft bereikt.

Tot actie overgaan

Drie Estse ngo's — de Estse Groene Beweging, het Ests Natuurfonds en het Ests Centrum voor Milieurecht — hadden er genoeg van om steeds dezelfde excuses te horen. Samen besloten zij om tot actie over te gaan en verschillende belanghebbenden bijeen te brengen voor een debat over een rechtvaardige transitie in een land met een van de grootste koolstofvoetafdrukken ter wereld. Hun communicatieproject spitste zich toe op de noordoostelijke regio van het land, waar olieschalie nog steeds de belangrijkste brandstof is en waar de meeste banen afhankelijk zijn van de olieschaliector, die geleidelijk moet worden uitgefaseerd. Het belooft een moeilijk debat te worden, maar de resultaten zijn bemoedigend.

EESC Info: Wat heeft u ertoe aangezet uw project of initiatief te starten?

Madis Vasser: Estse milieubewegingen vragen al tientallen jaren om de uitfasering van fossiele brandstoffen, maar kregen steeds dezelfde teleurstellende respons: hoe zit het dan met de banen en de economie en wie neemt de verantwoordelijkheid voor deze zeer moeilijke kwestie?

Daarom besloten drie ngo's om in 2018 een gezamenlijk project op te zetten om tot een zinvolle dialoog te komen tussen alle belanghebbenden over een rechtvaardige transitie van onze belangrijkste fossiele brandstof, namelijk olieschalie.

Hoe is uw project ontvangen? Heeft u feedback gekregen van de mensen die u heeft geholpen? (Kunt u ons een voorbeeld geven?)

Het project werd goed ontvangen en vertegenwoordigers van alle partijen kwamen bijeen om de kwesties te bespreken. Een vertegenwoordiger van een gemeente in de regio waar aan olieschaliemijnbouw wordt gedaan, verklaarde later dat hij eigenlijk de zoveelste nutteloze milieuvergadering verwachtte, maar dat het evenement uiteindelijk zeer zinvol was.

Tijdens en na het project hebben we nauwe contacten gehad met de lokale bevolking, vertegenwoordigers van de industrie en overheidsambtenaren. Deels dankzij dit netwerk was Estland een van de eerste lidstaten die hun territoriale plan voor een rechtvaardige transitie voor het Fonds voor een rechtvaardige transitie afronden.

Hoe gaat u deze specifieke financiering gebruiken om de gemeenschap verder vooruit te helpen? Plant u al nieuwe projecten?

Wij zullen de middelen gebruiken om een deel van de activiteiten van het oorspronkelijke project uit te breiden, zoals het coördineren van een groot ngo-klimaatnetwerk dat samenwerking tussen lokale organisaties op het gebied van klimaatkwesties bevordert.

De steun zal ook worden gebruikt voor de ontwikkeling van follow-upprojecten, die meer op het lokale niveau zullen gericht zijn.

Welk advies zou u andere organisaties geven om resultaten te kunnen boeken met dergelijke activiteiten en programma's?

Zoals in een opleidingssessie van het EUKI-programma goed werd opgemerkt, moeten we tot actie overgaan en het conflict aanvaarden. Wees niet bang om verschillende belanghebbenden te benaderen, omdat zij misschien juist nu op dezelfde lijn zitten als u.

Wel is het belangrijk te beseffen dat sommige belanghebbenden elkaar in eerste instantie misschien niet zullen vertrouwen, of zeer uiteenlopende ideeën zullen hebben over de beste resultaten van de samenwerking. Initiatiefnemers moeten daarom voorbereid zijn op dergelijke conflicten en moeten deze aanpakken in plaats van kwesties uit de weg te gaan.

Hoe optimistisch bent u over de vooruitzichten voor de EU om de doelstellingen van de Green Deal te halen?

Ik denk dat de toestand van het milieu ons uiteindelijk nog ambitieuzer zal maken dan nu en dat deze doelstellingen zullen worden verwezenlijkt door middel van meer systematische veranderingen in levensstijlen en consumptiepatronen, aangezien er geen andere haalbare manier is om de meest ernstige gevolgen van de ecologische en klimaatcrisis te verzachten.

[Een win-winoplossing uit Roemenië](#)

“Educlick” van de Roemeense ngo Ateliere Fără Frontiere is een opzienbarend project dat twee zeer actuele thema’s - sociale rechtvaardigheid en de circulaire economie - op indrukwekkende wijze aan elkaar koppelt. Het zorgt er namelijk voor dat mensen uit kwetsbare milieus aan de slag komen om afgedankte elektrische en elektronische apparatuur een nieuw leven te geven. Eenmaal opgeknapt wordt de apparatuur gedoneerd aan scholen in achterstandsgebieden. Costin Dagne van de ngo licht toe hoe het atelier functioneert en wat de Civil Society Prize van het EESC betekent voor het werk van de ngo.

EESC info: Wat bracht u ertoe om uw project te beginnen?

Costin Dagne: Educlick, de eerste werkplaats van Ateliere Fără Frontiere, is in 2008 opgericht om twee sociale en milieuproblemen aan te pakken: de lage arbeidsparticipatiegraad van mensen uit kwetsbare milieus en het grote aantal elektrische en elektronische apparaten dat wordt afgedankt zonder dat er sprake is van recycling of hergebruik.

Het computerdonatieprogramma dat wij vandaag met scholen in het hele land uitvoeren, speelt rechtstreeks in op deze twee sociale kwesties: het steunt het onderwijs in kansarme gebieden en is tegelijkertijd bevorderlijk voor hergebruik, dat veel milieuvriendelijker is en een kleinere koolstofvoetafdruk heeft dan

andere procedés.

Hoe werd uw project ontvangen? Heeft u feedback gekregen van de mensen die u heeft geholpen? (Zo ja, kunt u ons een voorbeeld geven?)

Scholen, ngo's en openbare instellingen die aan onze projecten hebben deelgenomen, hebben positief op onze oproep gereageerd. Met hun hulp hebben wij in de loop van ons 13-jarige bestaan een netwerk van partners in onderwijskringen gevormd. Via dat netwerk hebben wij ruim 23 000 computers gedoneerd, die door meer dan 500 000 mensen worden gebruikt.

Heel wat onderwijspartners waarmee wij samenwerken, lieten ons weten andere apparatuur nodig te hebben om mee te kunnen blijven doen in deze tijden van digitalisering: kopieerapparaten, videoprojectoren, interactieve schoolborden, enz. Daarom zijn we er vorig jaar mee begonnen om de activiteiten van de werkplaats te diversifiëren en proberen we ook andere soorten apparaten op te knappen en aan scholen te doneren.

Hoe gaat u deze specifieke financiële middelen gebruiken om de gemeenschap verder vooruit te helpen? Staan er al nieuwe projecten op stapel?

Het team is al bezig met de organisatie van nieuwe projecten om in 2022 meer dan 200 scholen in Roemenië te voorzien van digitale apparatuur die in de Educlick-werkplaats is opgeknapt. Het geld zal worden gebruikt om deze projecten in goede banen te leiden en met name om de voorzieningen in het opknapatelier (beschermingsmiddelen, logistiek materiaal, gereedschap, enz.) te moderniseren.

Welke tips heeft u voor andere organisaties om met dit soort activiteiten en programma's succes te boeken?

Wij zijn van mening dat ons bedrijfsmodel gemakkelijk kan worden overgenomen in alle lidstaten van de Europese Unie. Vandaar dat wij organisaties waar dan ook aanmoedigen om duurzame partnerschappen aan te gaan met private en publieke actoren.

Samenwerken met instellingen en bedrijven die een positieve bijdrage willen leveren aan de bestrijding van de klimaatverandering en de digitalisering van het onderwijs door hergebruik van afgedankte IT-apparatuur, is de belangrijkste stap naar succes in programma's zoals Educlick.

Hoe optimistisch bent u over de kansen van de EU om de Green Deal-doelstellingen te halen?

De positieve milieu-impact van het maatschappelijk middenveld die we van onze collega's in andere landen hebben gezien, heeft ons absoluut meer vertrouwen gegeven in de kansen van de EU om de Green Deal-doelstellingen te verwezenlijken.

Zolang we de ervaringen van andere actoren in de groene sector blijven meenemen en ervan blijven leren, hebben we zeker de mogelijkheid om van de EU een continent te maken dat op milieugebied het goede voorbeeld kan geven.

Het behalen van de derde plaats bij de Civil Society Prize versterkt wat mij betreft ons verlangen om de komende jaren nog meer bij te dragen aan dit doel, vooral nu we ons op Europees niveau gesteund en aangemoedigd weten.

Mensen in energiearmoede omvormen tot actoren en aanjagers van de energietransitie

De Catalaanse vereniging “Enginyeria Sense Fronteres” (Ingenieurs zonder grenzen) is vastbesloten om ervoor te zorgen dat mensen in energiearmoede niet langer als weerloze slachtoffers worden gezien. Zij organiseert collectieve bijeenkomsten om een platform te bieden aan mensen met een gebrekkige toegang tot water en energie of die moeite hebben om de rekeningen te betalen. Mònica Guiteras legt ons namens de vereniging uit hoe, in de laagdrempelige en veilige setting van deze bijeenkomsten, bij de betrokkenen het besef kan ontstaan dat zij niet machteloos staan en het heft in handen kunnen nemen als actoren en aanjagers van verandering in het kader van de energietransitie.

EESC Info: Wat heeft u ertoe aangezet uw project of initiatief op te starten?

Mònica Guiteras Blaya: De gevolgen van energiearmoede zijn tot nu toe benaderd vanuit een welzijnsperspectief, waarbij mensen die ermee geconfronteerd worden vaak als slachtoffers worden aangemerkt of zelfs een “verkeerd” energieverbruik wordt verweten. Wij vonden het noodzakelijk om deze enge zienswijze te verlaten en families die in energiearmoede verkeren instrumenten aan te reiken om zelf een rol te gaan spelen en veranderingen aan te jagen in het licht van de huidige energietransitie.

Hoe is uw project ontvangen? Heeft u feedback gekregen van de mensen die u heeft geholpen? (Zo ja, kunt u ons een voorbeeld geven?)

De deelnemers ervaren dit initiatief als zeer noodzakelijk, omdat zij zich vaak machteloos voelen tegenover grote leveranciers, of de aanpak van de overheid als te bureaucratisch ervaren. Collectieve bijeenkomsten over energiearmoede bieden de deelnemers een veilige, nabije ruimte waar niemand wordt beoordeeld en waar niemand meer weet dan de ander. Zo wordt een beter inzicht verkregen in de verschillende ervaringen en ontstaat ook het vooruitzicht op een betere levenskwaliteit, dankzij meer informatie en een actieve deelname aan de samenleving.

Hoe wil u het prijzengeld gaan gebruiken om de gemeenschap verder vooruit te helpen? Plant u al nieuwe projecten?

Deze prijs zal van grote hulp zijn om het bereik van ons project te vergroten. Tal van mensen die in de marge leven, blijven voor ons nog onder de radar, omdat zij zelfs niet op de hoogte zijn van onze bijeenkomsten. Ook willen wij werken aan manieren om mensen die in energiearmoede leven op nieuwe en zinvolle manieren te bereiken. Tijdens de pandemie moesten we reeds creatief zijn, door bijeenkomsten deels fysiek en deels op afstand te organiseren. Met deze erkenning en het bijbehorende prijzengeld willen we onder meer inzetten op nieuwe werkwijzen, een bredere bekendheid en betere communicatie, om een groter en diverser publiek te bereiken.

Welk advies heeft u voor andere organisaties om met dit soort activiteiten en programma's resultaten te boeken?

Zoek contact met organisaties in het veld, en kijk verder dan de sectoren waarin je je als organisatie gewoonlijk begeeft. Zo zijn wij bijvoorbeeld een milieu-ngo, maar hebben wij voor dit project belangrijke lokale partnerschappen opgezet met bewegingen voor fatsoenlijke huisvesting en met buurtverenigingen.

Hoe optimistisch bent u over de vooruitzichten van de EU om de doelstellingen van de Green Deal te halen?

Sociale rechtvaardigheid is cruciaal. De groene transitie valt of staat ermee. Als samenleving moeten we er alles aan doen om overheden op verschillende niveaus ertoe aan te zetten de doelstellingen van de Green Deal na te streven met sociale waarborgen en een rol en stem voor de burger.

Redactie

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Aan deze uitgave werkten mee

Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Laura Lui (ll)
Agata Berdys (ab)
Kersten Thomas (tk)

Coördinatie

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adres

Europees Economisch en Sociaal Comité
Jacques Delorsgebouw, Belliardstraat 99, B-1040
Brussel, België

EESC Info verschijnt negen keer per jaar – telkens ter gelegenheid van een EESC-zitting. ?EESC info is beschikbaar in 23 talen.

EESC Info is niet het officiële verslag van de werkzaamheden van het EESC. Voor die werkzaamheden wordt verwezen naar het Publicatieblad van de Europese Unie en andere publicaties van het EESC.

Reproductie – onder vermelding van EESC Info – is toegestaan, op voorwaarde dat de redactie een link wordt toegestuurd.